

Kansen voor West II

Korte Projectbeschrijving van de Geïntegreerde Territoriale Investeringen (GTI's)

Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht
1 juni 2019

Inleiding

Duurzame stedelijke ontwikkeling is een belangrijk thema van de EC. In Kansen voor West II wordt hieraan invulling gegeven door te investeren in het verkleinen van de mismatch op de arbeidsmarkt. Dit wordt gedaan met zowel het EFRO als het ESF. Met die combinatie wordt een geïntegreerde aanpak mogelijk. De inzet wordt uitgevoerd in de G-4 steden als Geïntegreerde Territoriale Investerings (GTI). De inzet is gericht op specifiek benoemde gebieden in de vier steden. Voor het EFRO zijn de steden door de managementautoriteit Kansen voor West II gemandateerd als Bemiddelende instantie. Dit betekent dat ze de behandeling en besluitvorming van projecten als stedelijke programma-autoriteit uitvoeren. Ook de ESF inzet wordt door de steden zelfstandig uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van SZW goedgekeurde Kaderaanvraag.

De GTI's kennen een inzet in alle vier de prioriteiten van Kansen voor West II, met daarbovenop een inzet van ESF-middelen voor werkgelegenheid. Projecten binnen het GTI EFRO richten zich op zowel op hoog technische innovatie als laag technische banencreatie. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat de toekomst ligt in 'new skills for new jobs', en dat er ook binnen het lager segment van de arbeidsmarkt er dus vernieuwingen moeten komen. Bijvoorbeeld in nieuwe banen aan de onderkant van de circulaire economie.

De mismatch en verdringing op de stedelijke arbeidsmarkt is een kenmerk van de ruimtelijke segregatie van steden. Inzet van het EFRO richt zich daarbij specifiek op de economische aspecten van die mismatch. Van groot belang daarbij is het inzichtelijk krijgen van de vraag van de markt, geformuleerd door voornamelijk de mkb-bedrijven. Daarbij is naast de gebiedsgerichtheid ook de samenwerking van bedrijven en het onderwijs van groot belang. Het blijkt daarbij dat niet altijd een goed overzicht van de vraag bestaat. In de G-4 worden daarom samenwerkingsprojecten in gang gezet die zich richten op de vraag aan (toekomstige) arbeid. Juist in deze tijd waarin economie en techniek volop in beweging zijn een boeiende bezigheid. Daarnaast blijken deze projecten ook heel goed te passen in de ontwikkeling van een duurzamere arbeidsmarkt. Bovendien wordt waar mogelijk samengewerkt met het ESF, waarbij in één projectvoorstel zowel aandacht gegeven wordt aan bijvoorbeeld curricula ontwikkeling, maar ook extra aandacht gaat naar ondersteuning van mogelijke uitvallers in opleidingstrajecten.

De ESF-GTI-middelen worden naast de reguliere ESF inzet voor de arbeidsmarktregio's beschikbaar gesteld. Daarbij wordt expliciet gekozen om een aantal experimenten en innovatieve activiteiten uit te voeren, die bijdragen aan een verbeterde match op de arbeidsmarkt. De ESF-inzet richt zich ook op het bevorderen van de match tussen vraag en aanbod op de kansrijke sectoren. Specifiek om de afstand tot de arbeidsmarkt van werkzoekenden te reduceren en de arbeidsparticipatie te vergroten.

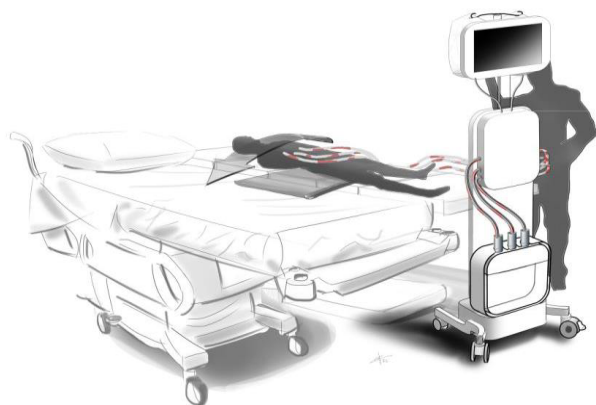
Hierna volgt een beschrijving van de GTI-projecten in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. Deze projecten zijn ook in het kort beschreven in het Projectoverzicht Kansen voor West II. Achter iedere projectnaam staat een nummer tussen haakjes (...). Dit nummer is een verwijzing naar de prioriteitsas van het programma. De vier prioriteiten zijn: (1) Innovatie; (2) Koolstofarme economie; (3) Arbeidspotentieel en (4) Vestiging.

Amsterdam

Postoperative Pericardial Flush (P1)

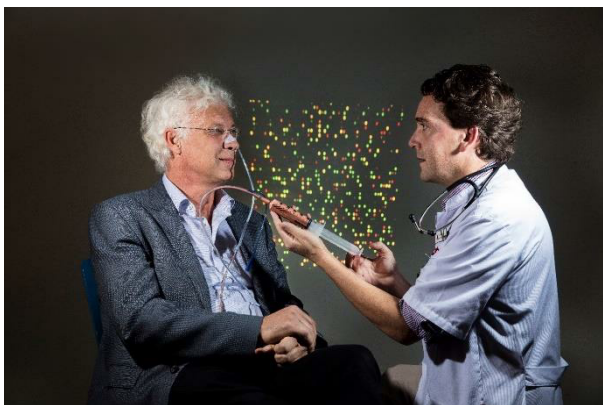
Overmatig bloedverlies na een hartoperatie is een van de meest voorkomende complicaties na hartchirurgie. Doordat de normale bloedstolling tijdens een hartoperatie om allerlei redenen verstoord raakt. Een nabloeding wil niet altijd vanzelf stoppen, en dan moet de patiënt soms terug naar de operatiekamer. Klinische ervaring laat zien dat na het schoonspoelen van de wond met een warme zoutoplossing, de bloeding onmiddellijk stopt. Een verklaring is dat het ophopen van bloed en stolsels in het hartzakje ervoor zorgt dat er stofjes vrijkomen die de bloedstolling tegenwerken. En dus de bloeding in stand houden. Gebaseerd op deze observaties heeft een spin-off van het Academisch Medisch Centrum (AMC) een nieuwe behandelmethode ontwikkeld -het continu postoperatief spoelen van het pericard. Het project ontwikkelt o.a. een finaal prototype van het spoelapparaat, realiseert een 'proof of concept' voor het spoelen met (bloedstollende) medicijnen en richt een internationaal kenniscentrum voor postoperatief spoelen binnen het Hartcentrum van het AMC op.

De totale kosten bedragen €1,9 mln. met een 40% bijdrage vanuit Kansen voor West.

deLIVER (P1)

Het microbioom, de samenstelling van de micro-organismes in de darm, speelt een centrale rol in het behoud van de gezondheid. Een verstoord microbiotisch evenwicht is geassocieerd met verschillende ziektes, waaronder Type 1-diabetes mellitus. Op dit moment is het slechts mogelijk om

met insulinetoediening de ernstige gevolgen van de ziekte te beperken. Caelus heeft nu een unieke behandeling o.b.v. darmbacteriën ontwikkeld. Deze gaat uit van toedienen van fecaal materiaal (poeptransplantatie) om de samenstelling van het microbioom te herstellen. Binnen het Amsterdam UMC is aangetoond dat deze behandeling bij nieuwe patiënten de afbraak van de bètacellen in de alvleesklier kan remmen en de restfunctie voor tenminste 12 maanden in stand houdt. Doel van het deLIVER project is om deze veelbelovende behandeling op grotere schaal aan te kunnen bieden.

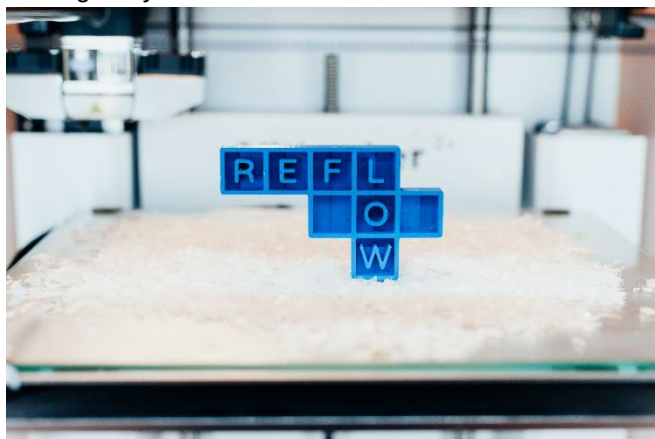
Middels het opzetten van een raamwerk voor gestandaardiseerde microbiota transplantatie, en het ontwikkelen van een gevalideerde methode voor het vriesdrogen van fecaal microbiota materiaal.

De totale kosten bedragen €392 duizend met een 40% bijdrage vanuit Kansen voor West.

DURAPRINT (P1)

De berg plastic afval neemt enorm toe. Dit heeft niet alleen grote negatieve effecten voor het milieu, maar zorgt ook voor een grotere belasting op de beperkt beschikbare hoeveelheid niet-hernieuwbare fossiele grondstoffen zoals olie en gas. Recycling van plastic en gebruik van plantaardige stoffen zou een alternatief kunnen zijn. Maar helaas is de kwaliteit van het gerecyclede plastic afval matig, en kan maar een klein deel van het bestaande plastic afval gerecycled worden. Daarnaast is het aandeel bio plastics nog erg klein. Dit komt doordat de beschikbare bio plastics zich niet of nauwelijks kunnen meten met olieplastics, tenzij ze ontwikkeld zijn voor specifieke toepassingen zoals in de verpakkingindustrie. Het project gaat twee typen duurzame 3D-printbare filamenten ontwikkelen, gemaakt van gerecycled PET (polyethyleentereftalaat) afval en van het plantaardige PEF (polyethyleenfuranoate). Ook wordt PEF-filament ontwikkeld dat door de superieure materiaaleigenschappen gebruikt kan worden in een veel groter toepassingsgebied dan de huidige bio plastics. Op deze manier draagt het project bij aan de verduurzaming van de 3D-print industrie.

De totale kosten bedragen €769 duizend met een 40% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Connecting DHoTS (P1)

Het project verenigt de verschillende stakeholders om de zorgmarkt toegankelijk te maken voor mkb gedreven innovaties. Hiertoe zal een nieuwe digitale zorgdienst voor chronische ziekten geïntroduceerd worden bij de Amsterdamse huisarts (Hartwacht). Deze dienst zal zich eerst richten

op Cardiovasculair Risico Management (CVRM), oftewel monitoring en begeleiding van hart- en vaatpatiënten. Op basis van de resultaten en ervaringen binnen dit traject zal uitbreiding van het zorgaanbod en verbreding naar andere chronische ziektegebieden gerealiseerd worden. Amsterdam zal hierbij als proeftuin dienen om nieuwe governance-, organisatie- en financieringsmodellen te verkennen om digitale zorginnovaties duurzaam uit te rollen via het aan ahti gelieerde internationale netwerk van living labs. Doelstellingen van het project zijn het ontwikkelen en valideren van een

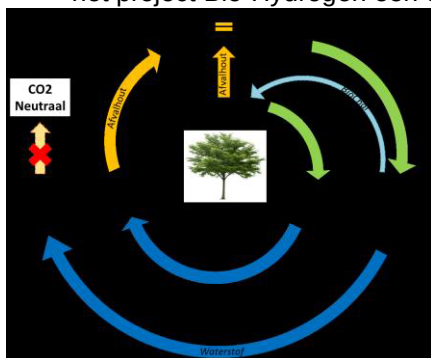
vermarktbaar digitale zorgdienst voor CVRM binnen de Amsterdamse huisartsenzorg en het realiseren van een Digital Health Platform die de zorgmarkt toegankelijk maakt voor mkb gedreven innovaties door de ontwikkeling, validatie en schaalbaarheid van internationaal vermarktbaar digitale zorgdiensten te faciliteren.

De totale kosten bedragen €1,9 mln. met een 40% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Bio-Hydrogen (P2)

Duurzame energieopwekking en het realiseren van co2-reductie staan in het Uitvoeringsplan Amsterdam GTI. Het Planbureau voor de Leefomgeving beschrijft groene waterstof als de energiedrager van de toekomst, en een route voor co2-reductie. Bio Energy Netherlands brengt met het project Bio-Hydrogen een circulaire energiestroom tot stand, waarin naast warmte groene

waterstof (Bio-Hydrogen) wordt opgewekt uit lokaal beschikbare biomassa. Op dit moment wordt waterstof nog vooral gewonnen uit aardgas of via elektrolyse. Beide processen zijn echter vervuilend (uitstoot broeikasgassen zoals CO₂). Waterstof vormt pas pas écht een waardevolle energiedrager wanneer het op een duurzame, hernieuwbare groene wijze geproduceerd wordt. Daarom wordt in dit project de waterstofproductiemodule gekoppeld aan een biomassavergassingsinstallatie. Daarnaast wordt een pilotinstallatie gebouwd voor de productie van groene waterstof. De vergassingsinstallatie produceert naast waterstof ook warmte, die

wordt afgezet aan het warmtenet van het AfvalEnergieBedrijf. Ook hiermee wordt de uitstoot van broeikasgassen voorkomen. Tot slot zal de exploitatie van de groene waterstofinstallatie opgestart worden. Het project maakt het mogelijk om binnen een periode van 2 jaar de waterstofketen in het Amsterdamse havengebied, en omgeving, in ten minste 20% van de vraag voor waterstof te voorzien.

De totale kosten bedragen ruim €7,8 mln. met een 40% bijdrage vanuit Kansen voor West.

House of skills (P3)

Als gevolg van technologische ontwikkelingen en digitalisering komen vooral het lagere en middensegment banen steeds meer onder druk te staan. De komende tijd vervallen veel banen en veranderen gevraagde kennis en vaardigheden aanzienlijk. Tegelijkertijd is het voor het mkb in innovatieve en groeiende sectoren zoals de ICT en techniek moeilijk om geschikt personeel te vinden. Het *House of Skills* creëert daarvoor via een publiek-private samenwerking van ROC's en ruim 500 bedrijven, het concept van 'leven lang ontwikkelen'. Met om- en bijscholingstrajecten.

Werknemers en werkgevers worden bewust gemaakt van het belang van een leven lang ontwikkelen. Door in te spelen op hun vraag, kennis en vaardigheden.

Innovatief hierbij is assessment van competenties in een skills-paspoort. Het *House of Skills* wordt een fysieke en online plek waar iemand een skills-assessment kan doen, en men zich kan aanmelden

voor modulaire trainingen, stages en leerplekken. Er kan worden bepaald welke mogelijke

carrièrepaden iemand heeft, waar informatie over kansrijke beroepen wordt gegeven met een overzicht over op- en bijscholing. Voor werkgevers is het een aanspreekpunt voor de loopbaanontwikkeling van hun medewerkers, en mogelijkheid tot een versnelde invulling van hun vacatures.

De totale kosten bedragen €10,6 mln. met een 35% bijdrage vanuit Kansen voor West en 15% uit het ESF.

Kiezen voor Kansen Amsterdam (P3)

Niet alle Amsterdamse kinderen groeien op in een stimulerende omgeving, en weten daardoor vaak niet welke beroepen er zijn en welke vaardigheden nodig zijn voor het later slagen op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd zijn er sectoren waar werkgelegenheid groeit en de werkgevers moeilijk aan vakmensen kunnen komen, zoals in de techniek/ict, logistiek en hospitality. In *Kiezen voor Kansen Amsterdam* richt de vereniging JINC zich op bedrijven uit deze groeisectoren en organiseert gedurende drie jaar een drietal trainingen voor 500 vmbo-leerlingen: een sollicitatietraining, twee bliksemstages en een loopbaanadvies training, de zgn. Carrière Coach training. JINC zorgt ervoor dat de verenigingsleden en andere bedrijven actief deelnemen in deze trainingen, de bliksemstages verzorgen of vrijwilligers leveren voor de trainingen. De projecten worden uitgevoerd via en in samenwerking. Ruim 500 bedrijven en instellingen in Amsterdam doen mee aan de projecten, samen met vier vmbo-scholen en een aantal technische-, ICT- en logistieke bedrijven.

De totale kosten bedragen ruim €416 duizend met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

NexTechnician Opleidingshuis Mobiliteitstechniek (P3)

Technische innovaties volgen elkaar snel op. Te snel voor het onderwijs om te verwerken in opleidingsprogramma's. In de branche bestaat er daardoor een kloof tussen wat leerlingen weten en kunnen als ze van school komen, en de technische kennis die nodig is om in een bedrijf te werken.

NexTechnician zorgt voor een kwalitatief betere instroom van nieuwe medewerkers in het

Amsterdamse bedrijfsleven en helpt bedrijven bij de persoonlijke ontwikkeling van haar medewerkers. Het opleidingshuis is een samenwerkingsverband (coöperatie) tussen bedrijfsleven en onderwijs. Het brengt vraag naar werk (werknemers) en aanbod van werk (werkgevers) bij elkaar. Jongeren verkrijgen door die samenwerking betere beroepskwalificaties en vinden eenvoudiger stages, bbl-plekken en uiteindelijk werk. Omdat het bedrijfsleven betrokken is bij de vorming van het curriculum, krijgen leerlingen een opleiding waar de werkgever behoefte aan heeft. Het

project betreft het inrichten van dit opleidingshuis.

De totale kosten bedragen €3,4 mln. met een 30% bijdrage vanuit Kansen voor West.

HealthTech Park (P4)

Het Zuidoost-Zuid-gebied in Amsterdam transformeert van een monofunctioneel kantorengedebied naar een multifunctionele stadswijk. Unieke factor is de nabijheid van het Academisch Medisch Centrum (AMC). De ontwikkeling van een innovatiepark - het *HealthTech Park* - fungeert als spil voor

kwalitatief hoogwaardige, aantrekkelijke en toegankelijke hotspot voor HealthTech bedrijven. Het project ontwikkelt zes zgn. werkpakketten die gaan zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat. O.a. het inrichten van een hotspot; - branding en marketing van het gebied; - matching van werk en werkzoekenden; - netwerkactiviteiten voor ondernemers; - inrichten van aantrekkelijke bedrijfsfactoren; - en de opzet van een projectmanagementbureau.

Bij de uitvoering betreft het *HealthTech Park* de bewoners van nabij gelegen wijken, door opleiding

en bemiddeling naar werk in het innovatiepark. Naast banen voor hoogopgeleiden, wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor midden- en laagopgeleiden. Daarbij wordt gekeken naar de benodigde- en aangeboden competenties en naar overbrugging hiervan door training, opleiding en stage/leerwerkplekken.

De totale kosten bedragen €3,5 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Het Noorderpark onderneemt (P4)

Vanaf 2008 zijn met 'bottom-up' initiatieven een viertal bijzonder vormgegeven paviljoens in het Noorderpark opgezet. Om als katalysator te dienen voor de buurteconomie in een wijk die wordt gekenmerkt door een grote sociaaleconomische achterstand. De in 2013 opgezette Noorderpark

Trust - een wijkonderneming naar Engels model - maakt het uitvoeren van creatieve en maatschappelijke activiteiten mogelijk door het exploiteren van de paviljoens, en het uitvoeren van diensten voor de overheid waar inkomsten uit worden gegenereerd. Met behulp van Kansen voor West worden nu de noodzakelijke investeringen in die paviljoens gemaakt. Met de verbeterde faciliteiten en het opzetten van begeleiding, wordt het vestigingsmilieu voor creatieve zzp'ers en buurtgerichte sociaal ondernemers versterkt. En

wordt een brug geslagen tussen de nieuwe hoogopgeleide creatieve klasse en Noorderlingen met minder perspectieven in het economisch verkeer. Spin in de ontwikkeling is een ondernemerscollectief uit de wijk.

De totale kosten bedragen €670 duizend met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Groeiplaatsen (P4)

De 'Structuurvisie Amsterdam 2040' beschrijft hoe om te gaan met kleinschalige bedrijfsruimte en (startend) ondernemerschap in de stad. Ondernemerschap in buurten, jonge bedrijven als motor van economie en daarmee bijdrage aan economie en leefbaarheid in de stad maken hier onderdeel van uit. Specifiek hiervoor komt er een Groeiplaats: een sociaaleconomische voorziening waar startende en (sociale)ondernemers in Amsterdam Zuidoost, meer specifiek Heesterveld, elkaar kunnen ontmoeten, advies kunnen krijgen en zich betaalbaar kunnen huisvesten. Een Groeiplaats creëert

meerwaarde door ondernemers te faciliteren bij het leggen van verbindingen. Met elkaar, met sociale ondernemingen, met andere partijen in Heesterveld en Zuidoost en met adviseurs van buiten de deur. Wat dit project bijzonder maakt is dat het gaat om een combinatie van fysieke aanpassing van de omgeving in combinatie met

advisering en begeleiding (fysiek en sociaal). Concreet behelst het de (gedeeltelijke) verbouwing van de plinten van de 4 wooncomplexen van de wijk Heesterveld naar werk-/bedrijfslocaties. Deze ruimtes worden onderverdeeld in start-ups en scale-ups, afhankelijk van de fase waarin de organisatie zich bevindt (en de mate van begeleiding/advisering zij nodig hebben). Doel is om ondernemers te laten doorgroeien, waardoor er steeds ruimtes vrijkomen voor nieuwe startende ondernemingen die zo ook de kans krijgen zich door te ontwikkelen.

De totale kosten bedragen ruim €2 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

ESF Amsterdam

Onderdeel van de activiteiten zijn plaatsingssubsidies voor werkzoekenden. Werkgevers krijgen hiervoor een tijdelijke loonkostensubsidie. Een sub project is Statushouders, dat voorziet in de personeelsbehoefte van branches en werkgevers door

duurzame matching en plaatsing. De statushouders krijgen een assessment om te bepalen of zij naar werk zijn te leiden waar vraag naar is. Daarvoor krijgen zij een traject aangeboden met activiteiten die nodig zijn om te kunnen gaan werken, en worden ze begeleid door een klantmanager en bemiddeld door een Jobhunter. Taal is een belangrijk onderdeel van het traject, en hierdoor langer dan gemiddeld.

Een ander sub project is House of Skills. Hiermee sleutelt de gemeente met een aantal partners werkenderwijs aan de organisatiestructuur van de regionale arbeidsmarkt. Het project wordt gefinancierd met zowel ESF en EFRO. Er wordt

een samenhangend pakket aan maatregelen opgezet: van skills assessment en modulaire scholingsprogramma's naar nieuwe vormen van matching. In het House of Skills wordt samengewerkt en geëxperimenteerd om programma's te maken voor het middensegment.

Werkgevers, vakbonden, overheden, onderwijs en kennisinstituten zijn uitgenodigd om mee te werken aan deze vernieuwing; met iedereen die een innovatieve bijdrage kan leveren. Daarnaast zijn de sub projecten WSP-gebiedsgericht pas opgestart.

De totale kosten voor de 1^e tranche bedragen €6,1 mln. met een 50% bijdrage vanuit ESF-GTI.

Rotterdam

Investeringsfonds SOFIE II (P2)

Rotterdam kent specifieke duurzaamheidsdoelstellingen. In 2030 wil de gemeente Rotterdam meer duurzame energie opwekken dan dat het verbruikt. Over ruim tien jaar dient de helft van de woningen verwarmd te worden met restwarmte uit de haven. Daarnaast wordt verondersteld dat zonnepanelen op woningen in 2030 voorzien in 40 procent van de energiebehoefte en de energieopbrengst uit wind dient genoeg op te leveren voor 200.000 huishoudens. Een belangrijke stap aansluitend bij de ambitie om de stad in 2050 helemaal van het aardgas af te sluiten.

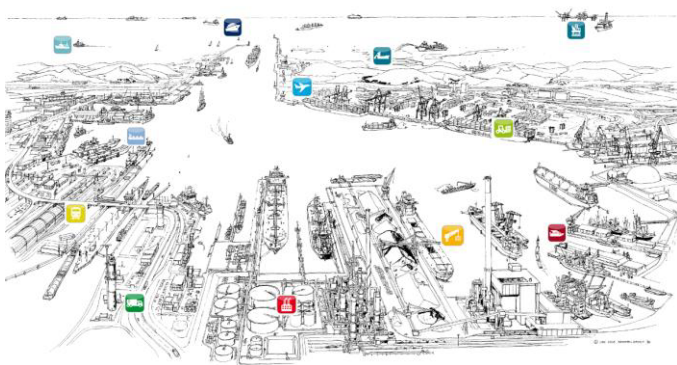
Het revoluerende Stadshavens Ontwikkelingsfonds voor Innovatie en Economie (SOFIE II) richt zich op investeringen in energiebesparing in de gebouwde omgeving en investeringen in de integratie van hernieuwbare energie en warmte (van het gas af). Focus ligt op het uitvoeren van projecten waarbij

vraagbundeling, financiering en uitvoering geïntegreerd samen komen, waarmee bijvoorbeeld hele woonwijken, of concentraties van bedrijfslocaties van het gas af kunnen worden gekoppeld. De totale kosten bedragen ruim €5 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Samen Sterk voor de Toekomst op Rotterdam-Zuid (P3)

Rotterdam kent een groeiende werkgelegenheid in de maritieme cluster en een groeiend tekort aan technici, zowel op zee, in de offshore als aan land. Competenties van personeel veranderen de komende jaren sterk. Door technologische veranderingen, nieuwe wet- en regelgeving en door de

toenemende druk op het milieu die nieuwe ontwikkelingen teweeg brengen zoals alternatieve brandstoffen en energieconcepten. Al deze veranderingen hebben invloed op de vraag naar personeel en het onderwijs. Met *Samen Sterk* – een Samenwerking van het bedrijfsleven met de Stichting STC-Group - wordt gewerkt aan het verkrijgen van een startkwalificatie voor jongeren in Rotterdam Zuid. *Samen sterk* maakt voor de sectoren havens-rail-maritiem

en offshore een vraaggerichte inventarisatie van de benodigde competenties; een aanpassing van lesstof; aanschaf/aanpassing van infrastructuur (practica en simulatoren); en worden er speciale trajecten ontwikkeld voor jongeren op Rotterdam-Zuid die extra begeleiding nodig hebben om hun startkwalificatie te halen.

De totale kosten bedragen ruim €5,6 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Slim gemaakt (P3)

Rotterdam Zuid kent een opeenstapeling van achterstanden op het fysieke, sociale en economische vlak. De leefomgeving is te weinig stimulerend en voor veel mensen ontbreekt een klimaat van leren en werken. Daarnaast verandert de Rotterdamse economie sterk, door de overgang naar een meer duurzame maatschappij. De stijging van loonkosten in de lage lonen landen én daling van de kosten van de innovatieve maakindustrie, maakt productie van goederen in de nabijheid van de eindgebruikers mogelijk. De haven speelt als logistieke draaischijf een belangrijke rol in deze veranderingen. In- en uitvoer van goederen,

grondstoffen en re/upcycling van afvalmaterialen.

Nieuwe functies ontstaan waarop moet worden voorbereid. *Slim Gemaakt* - een initiatief van het mkb-bedrijfsleven – ontwikkelt samen met het onderwijsveld een werkproject in de metaal- en maakindustrie.

Minimaal 145 mensen gaan aan de slag, waarvan er minimaal 44 een baangarantie hebben. Vanaf 2021 leveren de deelnemende bedrijven 21 nieuwe banen per jaar.

Voortkomend uit het opleidingsmodel van het Techniek College Rotterdam en de up-to-date werkplekken bij de bedrijven zelf. Met ESF-inzet wordt extra begeleiding door leermeesters, docenten en andere coaches gegarandeerd, waardoor de uitval wordt geminimaliseerd.

De totale kosten bedragen €1,4 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Verbonden met Zuid (P3)

In Rotterdam herstelt de arbeidsmarkt zich langzaam maar zeker. Tegelijkertijd verandert de arbeidsmarkt sterk. Er zijn minder banen beschikbaar voor laagopgeleiden en dat maakt hen kwetsbaar. Het probleem is niet dat het werk niet aanwezig is, maar dat de (opleidings) eisen van de werkgever veranderen. De vraagkant ontwikkeling laat echter zien dat er kansen ontstaan voor de

laagopgeleiden in Rotterdam. In *Verbonden met Zuid* verbinden onderwijs en werkgevers zich met Rotterdam Zuid. Het Startcollege heeft hiertoe een convenant getekend met het NPRZ en een aantal werkgevers. Bedrijven stellen per jaar minstens 100 leerwerkplekken op elementair of lager beroepsniveau beschikbaar. Jongeren worden via een aantal werkpakketten naar betaald werk begeleid. Met behulp van o.a. het intensief bevragen en begeleiden van jongeren; - het blijvend laten aanhaken van bedrijven; - en het ontwikkelen van een ecosysteem van leren, werken, wonen en leven, waarin

alle stakeholders samenwerken om de jongeren uit de negatieve spiraal te halen en te houden.

Bedoeld voor jongeren uit Zuid tussen de 16 en 27 jaar, die geen baan hebben en nog geen startkwalificatie hebben behaald. Samen met werkgevers uit de sectoren zorg, techniek, logistiek en (facilitaire) dienstverlening kampend met moeilijk invulbare vacatures op lager en elementair beroepsniveau.

De totale kosten bedragen €1,5 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

De Startmotor (P3)

Teveel bewoners van Rotterdam-Zuid hebben moeite hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden. Er is een disproportionele vertegenwoordiging van het aantal bijstandsgerechtigden. Kenmerkend voor de werkzoekenden is het lage opleidingsniveau en de gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal.

Daarnaast kan men spreken van een systeem falen aan de onderkant van de arbeidsmarkt, een gebrek aan schoorsteenwerking voor juist die groepen die al minder kans hebben. Doordat talenten zich niet ontwikkelen binnen bedrijven ontstaat er weinig ruimte voor anderen (werkzoekenden) om in te stromen op hun plek. Om dit te bevorderen is niet alleen aanvoer aan de onderkant nodig, maar vooral ruimte aan de bovenkant door laagopgeleide werknemers in bedrijven kans op ontwikkeling te bieden. Daarmee is de Startmotor een verkenning, analytisch onderzoek en pilot ineen. In een participatietraject met zeven bedrijven en onderwijsinstellingen op Rotterdam Zuid, wordt "onderzocht" om bedrijven zo te faciliteren dat scholing van laagopgeleide

werknemers geen productiviteitsverlies geeft. Hiermee wil de Startmotor de basis leggen voor een intersectorale 'ontwikkelketen' die bedrijven op Rotterdam Zuid stimuleert om op innovatieve wijze personeel in te zetten.

De totale kosten bedragen € mln. met een % bijdrage vanuit Kansen voor West.

Investeringsfonds (SOFIE II) (P4)

Rotterdam-Zuid is een gebied met enorm veel potentie. Maar op veel vlakken moet het ook van ver komen. Voor de toekomst is het van belang dat de economische motor blijft draaien en ook steeds meer vanuit eigen kracht blijft lopen. Een ontbrekende schakel in de integrale wijkaanpak bestaat op het vlak van de financieringscapaciteit voor directe bevordering van het vestigingsklimaat. Daarom wordt met een nieuwe

investeringsstrategie kapitaal beschikbaar gesteld met het revolverende Stadshavens Ontwikkelingsfonds voor Innovatie en Economie (SOFIE II). Naast het Stadshavensgebied zal het fonds ook voor Rotterdam Zuid, in aansluiting op het Nationaal Programma Rotterdam Zuid, beschikbaar komen voor investeringen in vestigingsklimaat, verduurzaming en herstel van

economische functies. Het fonds werkt additioneel aan de markt en investeert alleen in projecten die niet- of slechts voor een deel- door de markt worden opgepakt.

De totale kosten bedragen €11,4 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

ESF Rotterdam

Uitgangspunten zijn een aaneengesloten keten van dienstverlening - de wijk is de maat; betrokken werkgevers; en realiseren van de kortste weg naar werk. Via tien verschillende sub projecten worden activiteiten gefinancierd zoals stageplekken, (leer) werkplekken, werkervaringsplekken en plekken voor startende ondernemers. Met daarin aandacht voor taalachterstand, onvoldoende (sociale)

participatie, afstand tot de arbeidsmarkt, en vergroten van de sociale en professionele ervaring en vaardigheden. Jobhunters, jobcarvers en matchmakers zetten zich specifiek in om een match te realiseren voor de doelgroep(en). Om synergie te creëren wordt aandacht besteedt aan manieren waarop de EFRO/ESF-projecten elkaar kunnen versterken. Drie

kernpunten zijn hiervoor gedefinieerd: samenwerking bij werving, selectie en instroom; voorkomen van uitval aan einde EFRO-project; en versnelde instroom bij uitval STC-traject.

De totale kosten voor de 1^e tranche bedragen €6,4 mln. met een 50% bijdrage vanuit ESF-GTI.

Den Haag

Proeftuin op de Noordzee (P1)

De maritieme sector is een snelgroeiend cluster en er is veel vraag naar slimme technologische oplossingen, innovatieve data-driven producten en diensten. Startups en mkb hebben echter weinig mogelijkheden om hun innovatieve producten te testen/demonstreren in praktijkomstandigheden op het water en met eindgebruikers. Kleine bedrijven weten vaak niet de samenwerking te vinden met kennisinstellingen en andere (grote) bedrijven. TU Delft gaat met KPN, TNO, Sailing Innovation

Centre, Watersportverbond, Svašek en gemeente Den Haag dit netwerk ontsluiten, en een testlocatie creëren voor de maritieme sector: de Proeftuin op de Noordzee. Er komt een fysieke- en digitale meet- en testlocatie in Scheveningen haven waar innovaties getest, verbeterd en gedemonstreerd kunnen worden. Dit leidt tot bedrijvigheid en Spin-off voor nieuw werk in Scheveningen. Het project maakt onderdeel uit van een breder publiek/privaat programma voor het vestigingsklimaat. De kern

van de Proeftuin is een gebied van 10 bij 10 zeemijlen op de Noordzee, voorzien van meetapparatuur en een data-infrastructuur om meetgegevens te versturen naar de wal voor verwerking en analyse. De uitzonderlijke omgevingsfactoren van water, wind en stroming maken de proeftuin uniek in de wereld. De totale kosten bedragen €4,3 mln. met een 40% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Facade Service Applicatie (P1)

Vastgoed speelt een cruciale rol in de maatschappelijke thema's als duurzaamheid, betaalbaarheid en veiligheid. Ten behoeve hiervan hebben OCTO, VMRG, Aeroscan, de Haagse Hogeschool en ROC-Mondriaan samen met 19 publieke en private partijen de handen ineengeslagen. Zij ontwikkelen het Facade Service Applicatie platform dat sensoren, drones en kunstmatige intelligentie inzet. B.v. voor het herkennen van warmtelekken in de gevel voor verduurzaming, just-in-time onderhoud voor verlaagde onderhoudskosten en signalering van balkon doorhanging om veiligheid van bewoners te borgen. Kennis wordt gedeeld tussen de publieke en private partijen om lesprogramma's van studenten aan te laten sluiten op de marktvraag en innovaties te versnellen. De Haagse Hogeschool zet een lectoraat op waarin de projectpartners participeren en waar actuele vraagstukken binnen de fysieke vastgoedmarkt onderzocht worden. Daarnaast wordt gewerkt aan banencreatie voor mbo'ers. Studenten voeren opdrachten uit met state-of-the-art technieken en innovatieve producten en processen. En er worden nieuwe banen gecreëerd zoals sensor installateur, drone operateur en data-analist. Ten slotte wordt er sensortechnologie ontwikkeld.

De totale kosten bedragen €4,2 mln. met een 40% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Kiezen voor Kansen Den Haag (P3)

Op de Haagse arbeidsmarkt is sprake van een mismatch: enerzijds zijn er relatief veel laag opgeleiden en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en anderzijds is de economie er gericht op kennis, openbaar bestuur en zakelijke dienstverlening. Veel jongeren uit de wijken Transvaal, Laak en de Schilderswijk groeien op in een omgeving met veel werkloosheid en weinig rolmodellen. Voor jongeren is het van groot belang om ze op jonge leeftijd in contact te brengen met verschillende beroepen, zodat ze ervaren wat bij ze past en wat de toekomstperspectieven zijn. Kansen op werk liggen er in de sectoren Security, ICT/telecom, Energie, de Creatieve industrie, Toerisme& hospitality, Techniek en Zorg. Daarom gaat JINC in *Kiezen voor Kansen Den Haag* in drie jaar ruim negenduizend leerlingen uit het basisonderwijs en het vmbo laten deelnemen aan de projecten Sollicitatietraining en/of Bliksemstage. Ruim 100 bedrijven uit Den Haag en nabije omgeving doen mee aan die projecten. Leerlingen leren solliciteren, maken kennis met verschillende beroepen en ontdekken samen met een coach welk werk bij hen past. “Wat ik later wil worden? Iets met kinderen. Hoe ik op dat idee ben gekomen? Ik heb daar (kinderdagverblijf) een Bliksemstage gelopen.” (vmbo-leerling).

De totale kosten bedragen ruim €0,6 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Een instrument van en voor het bedrijfsleven in de Bouw (P3)

Het regionale bedrijfsleven in de bouw en techniek kent een forse groei en heeft moeite om aan nieuwe medewerkers te komen. Tegelijkertijd is een afname te zien van het aantal jongeren die een

baan in de techniek ambieert, een toename van het aantal werkzoekenden met een lage of geen opleiding, een toenemende afstand tot de arbeidsmarkt van werkzoekenden en een groot aantal wijzigingen in het bouwproces. Het opleidingsbedrijf Haagbouw is opgericht in 1983 door bouwbedrijven uit de regio Den Haag en het instrument van deze bedrijven om jongeren een vak in de bouw te leren. In het project worden werkpakketten ontwikkeld om werkzoekenden via werken en leren om te scholen tot vakman/vrouw in de bouw. Na afronding van de opleiding zijn zij verzekerd van een baan bij het bedrijf waar ze ingeleend zijn, of bij een ander bedrijf, of de leerling leert door om een eigen bedrijf te beginnen. Het gaat om jongeren die van het praktijkonderwijs komen tot langdurig

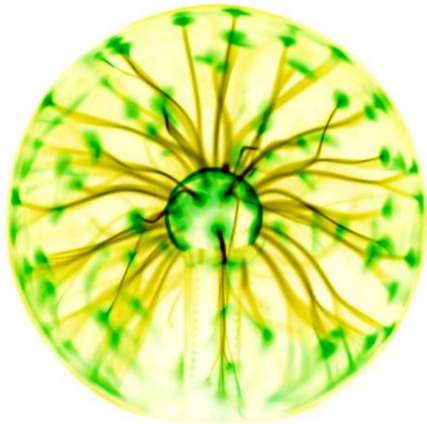
werkzoekenden. Voor de opleiding Timmeren, Metselen of Tegelzetten.

De totale kosten bedragen ruim €827 duizend. met een 44% bijdrage vanuit Kansen voor West en 6% uit het ESF.

Kennis en praktijkcentrum energietransitie (P3)

De urgentie van de Energietransitie wordt wereldwijd, nationaal en ook regionaal gevoeld. De gemeente Den Haag heeft in het kader van Parijs de ambitie uitgesproken om in 2040 een CO2-neutrale stad te zijn. Gericht op de driehoek duurzaam wonen, (wijk)economie en werk en scholing. Slim investeren in deze pijlers creëert een economische impuls die zich bijvoorbeeld manifesteert in nieuwe lokale werkgelegenheid. Er is een grote en urgente behoefte aan goed geschoold personeel dat het nieuwe werk kan uitvoeren. En daarmee aan een onderwijsprogramma dat de economische kansen daarvan helder uitdraagt en een gedegen opleiding biedt aan studenten en werkenden met als doel de technici af te leveren waar de markt om vraagt. Het ROC Mondriaan, De Haagse Hogeschool, de gemeente en 40 partners vanuit het bedrijfsleven en kennisinstellingen gaan een Kennis- en Praktijkcentrum voor Energietransitie opzetten. Centraal staat de aansluiting van onderwijs op de vraag van de arbeidsmarkt en de praktijkgerichte voorbereiding van studenten op werken in de technische sector. Hiermee vergroten de kansen voor jongeren en werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt, om de stap te maken naar de kansrijke beroepen in het kader van de Energie transitie. De totale kosten bedragen €1,4 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Investeringsfonds Ruimte en Economie Den Haag (FRED II) (P4)

De realisatie van kleinschalige bedrijfsruimten buiten de bedrijventerreinen komt vaak niet van de grond. Een Haags actieprogramma werkt o.a. aan het transparanter maken van de bedrijfsruimtemarkt, wegnemen gemeentelijke belemmeringen, benoemen kansrijke locaties, opzet

van netwerken in de bedrijfsruimtemarkt en onderzoek naar financiële mogelijkheden. De gemeente wil door een compleet aanbod van verschillende typen bedrijfshuisvesting drempels voor doorgroei van startende ondernemers tot gevestigde bedrijven wegnemen. Het ondersteunen en faciliteren van beginnende en kleinschalige bedrijvigheid vormt de kern van het economische beleid in de wijken. Vergroting van het aanbod aan kleinschalige bedrijfsruimte vormt daarbij een prioriteit. Ambities zijn met name gericht op transformatie van (verouderde) bedrijfs- en kantoorpanden en winkel strips.

FREDII biedt daarvoor zowel vastgoedeigenaren als mkb-bedrijven maatwerkfinanciering in de vorm van leningen, participaties of garanties. De totale kosten bedragen €7,2 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Stichting Initiatief op Scheveningen (SIOS) (CLLD)

Met dit CLLD initiatief wordt op basis van burgerparticipatie de lokale economie en de leefbaarheid op Scheveningen versterkt. Op een innovatieve en duurzame manier, door het samen van onderop bouwen aan een (sociaal) duurzame ontwikkeling van Scheveningen. Samenwerking staat voorop.

SIOS is er om activiteiten en/of projecten van de plaatselijke bevolking zelf, financieel en organisatorisch een zetje te geven. Daarvoor kunnen bij het *SIOS* voorstellen worden ingediend voor projecten die gaan over het samenwerken van mensen, en het leren en werken via opleiding, ambachten en ondernemerschap. Men richt zich daarbij op een aantal van 27 projecten over de komende drie jaar, met een gemiddeld budget van ongeveer 45 duizend euro per project. Activiteiten dienen over het hele jaar door plaats te vinden, en aandacht geven aan het potentieel van de kuststrook, aan Scheveningen en haar cultuur. Na indiening van projectvoorstellen worden vormen van inspraak en democratie gestimuleerd. Door de bevolking via stemrondes mee te laten beslissen over de prioriteitstelling van die ingediende projecten. Met het bevorderen van lokale partnerschappen en lokaal eigenaarschap, worden bruggen gebouwd tussen de verscheidenheid die er nu is binnen de verschillende groepen in de samenleving.

De totale kosten bedragen €1,3 mln. met een 33% bijdrage vanuit Kansen voor West.

ESF Den Haag

Het streven is de mismatch van vraag en aanbod van betaald werk met behulp van EFRO en ESF in samenhang aan te pakken. Er is een verbinding tussen werkgevers en werkzoekenden gemaakt tussen wijken met een vraag naar arbeid en een economische ontwikkeling en wijken met een groot aantal werkzoekenden en weinig werkgelegenheid. Matching wordt gedaan tussen potentiële vacatures en baanopeningen en werkzoekende kandidaten. Synergie is bereikt door zowel EFRO als ESF-gefinancierde dienstverlening aan te bieden. ESF financiert (leer) werkplekken en plaatsingssubsidies aan werkgevers die een werkloze in dienst nemen. Inzet wordt gedaan op taalachterstand, onvoldoende (sociale) participatie. Om matching te realiseren is casemanagement en bemiddeling is aangeboden, ook via wijkteams. De werkgeversbenadering wordt gedaan door het Werkgevers Service Punt Haaglanden.

De totale kosten voor de 1^e tranche bedragen €6,2 mln. met een 50% bijdrage vanuit ESF-GTI.

Utrecht

Leer-werkplaatsen Utrecht (P3)

Voor de zorg- en welzijnsinstellingen, overheden en onderwijs zijn de transities in de zorg en welzijnssector een centraal thema. Het werk in verzorgings- en verpleeghuizen en de thuiszorg wordt complexer. Medewerkers moeten in steeds grotere mate kunnen samenwerken met mantelzorgers en de cliënt meer zeggenschap geven over de gewenste zorg. Het gebruik van ICT wordt steeds

belangrijker en er wordt meer nadruk gelegd op het buurtgericht werken. Werknemers dienen te beschikken over een aangepaste set van kennis en vaardigheden, afgestemd op de wensen van de zorg- en welzijnsinstellingen. *Leer-werkplaatsen Utrecht* ontwikkelt innovatieve onderwijsinhoud die in de praktijk gebracht wordt in een leerwerkplaats of een wijkleerbedrijf. Zorg- en welzijnsinstellingen, ROC Midden Nederland en mbo Utrecht werken samen met de Hogeschool Utrecht aan het ontwikkelen/

uitvoeren van onderwijsmodules; harmonisatie, doorontwikkeling van bestaande leer-werkplaatsen en uitbreiding van leer-werkplaatsen in Overvecht, Kanaleneiland, Ondiep, Rivierenwijk en Vondellaan. De totale kosten bedragen €2,4 mln. met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Onbekend maakt onbemind (P3)

Op de Utrechtse arbeidsmarkt is sprake van mismatch: Er komen te weinig leerlingen van de mbo-opleidingen af in sectoren waar de vraag het grootst is. Het gaat daarbij vooral om de sectoren, handel, techniek/ICT, logistiek, zorg en hospitality. De instroom van deze opleidingen is te laag omdat te weinig vmbo leerlingen deze sectoren overwegen als vervolgstap voor hun opleiding of toekomstige carrière pad. Dit heeft voor een groot deel te maken met onbekendheid. Ze hebben er geen beeld bij, weten niet wat het werk inhoudt, of het bij hen past en wat de toekomstperspectieven zijn. In "Onbekend maakt onbemind" gaat JINC hiermee aan de slag: 250 leerlingen uit de tweede, derde en vierde klas van het vmbo krijgen twee Bliksemstages, een Sollicitatietraining en nemen deel aan het project Carrière Coach. De structurele combinatie van loopbaanoriëntatie en begeleiding binnen het vmbo is nieuw. Dankzij dit project wordt nu continue i.p.v. eenmalig gereflecteerd op competenties die van belang zijn bij het verkrijgen van waardevol werk.

De totale kosten bedragen €244 duizend met een 50% bijdrage vanuit Kansen voor West.

Werkspoorkwartier: Creatief Circulair Maakgebied (P4)

Dit project is gericht op verbetering van het vestigingsklimaat van het bedrijventerrein Werkspoorkwartier. Doel is dat dit bedrijventerrein toonaangevend vestigingsgebied in Utrecht wordt voor creatieve, circulaire maakbedrijven. Het project brengt een toename van het oppervlak aan bedrijfslocaties en werkgelegenheidsgroei bij startups, deelnemende bedrijven en overige bedrijven in het Werkspoorkwartier. Samenhangende interventies zijn de uitbouw van de circulaire proeftuin 'Hof van

Cartesius' met daarin ruimte voor startende creatieve ondernemers; transformatie van de Werkspoorfabriek tot locatie voor nieuwe bedrijvigheid; ontwikkeling van een Circular Hub voor hergebruik van bouwmaterialen; en de realisatie van de Werkspoorhaven tot een publieke ruimte voor ontmoeting en ontspanning. Daarnaast wordt het gebied als 'creatief circulair maakgebied' op de kaart gezet. Het project wordt uitgevoerd door een consortium van gebouweigenaren,

(gebouw)ontwikkelaars en mkb-bedrijven uit de bouw en maaksector. Bijdragen van Hogeschool Utrecht, Hogeschool vd Kunsten en Universiteit Utrecht brengen nieuwe kennis en studies naar dit gebied. Het project wordt, gecoördineerd door het Utrecht Sustainability Institute. De totale kosten bedragen €3,3 mln. met een 38% bijdrage vanuit Kansen voor West.

ESF Utrecht

Utrecht maakt verbinding tussen wijken waar de openstaande vraag naar arbeid bij ondernemers een economische ontwikkeling blokkeert, en wijken met een groot aantal werkzoekenden en weinig werkgelegenheid. Potentiële vacatures en baanopeningen en werkzoekende kandidaten worden met elkaar verbonden. Er wordt in twee sub projecten ingezet. Het Werkgeversservicepunt Utrecht-Midden zet zes bedrijfsadviseurs in voor het werven van vacatures en projecten (werkervaringsplekken, proefplaatsingen en leer-/werkplekken) bij bedrijven en voeren de regie over de vervulling van deze vacatures. Het andere projectonderdeel zet in middels vijf externe contracten op het organiseren van opleiding en trainingen, het geven van taaltraining gericht op werk, en het begeleiden van klanten bij de oriëntatie op een eigen bedrijf. Daarnaast het werven en vervullen van stageplaatsen in Overvecht en het aanbieden van een tijdelijk dienstverband aan klanten met een uitkering, zodat zij uitstromen uit de uitkering en, eventueel bij verschillende soorten bedrijven, werkervaring kunnen opdoen.

De totale kosten voor de 1^e tranche bedragen €1 mln. met een 50% bijdrage vanuit ESF-GTI.

